

Nr 731

Av herr **Westberg** i Ljusdal, om en långsiktig plan för fortbildning av lärare inom det allmänna skolväsendet.

Om det reformarbete som bedrivs ute i skolorna skall fullföljas i den takt som statsmakterna tänkt sig, behöver de människor som skall utföra arbetsuppgifterna — d. v. s. lärarna — resurser av olika slag.

Reformarbetet pågår från lågstadiet och uppåt. Skolformer som inte fanns för tio år sedan skall nu bringas att fungera. Läroplanerna förändras snabbt, och det gamla systemet med klassundervisning håller i stor utsträckning på att försvinna.

Det mest förvånande i fråga om skolans resurser i dag är dock frågan om hur arbetsgivaren, staten och kommunerna, handskas med lärarna. De mycket omfattande, snabba och sländigt återkommande förändringarna i skolan borde medföra som något självklart att huvudmännen satsade på en ordentlig fortbildning för dem som skall genomföra reformerna och följa upp idéerna bakom reformerna.

Denna satsning har i stort sett uteblivit. Några få studiedagar om året är egentligen allt. Visserligen anordnas kurser på sommaren, men långt ifrån alla som söker får plats. Alla kan dessutom inte, av en eller annan anledning, söka till kurserna. Lärare vill även de umgås med sina familjer när de är lediga.

Speciellt besvärlig är situationen för de äldre lärarna, som stått eller står inför en besvärlig omställning. Möjligheter till fortbildning bör i dag vara en rättighet för arbetstagaren och en skyldighet för arbetsgivaren.

Stora ekonomiska investeringar läggs ner i lärarutbildningen. Dessa värden bör tillvaratas bl. a. genom att ge denna kvalificerade arbetskraft möjligheter till omfattande och regelbundet återkommande fortbildning. Kontinuerlig sådan är också ett villkor för att en arbetstagare skall kunna känna trivsel och arbetsglädje på en ständigt föränderlig arbetsplats.

Fortbildningen av lärare får en mycket negativ bedömning från kanslihusets sida. Skolöverstyrelsen har med kännedom om lärarnas intresse för att hålla sig à jour med utvecklingen inom sina egna ämnen och i metodiska frågor begärt en höjning av anslaget till lärarnas fortbildning med 10,3 milj. kr. Den ökningen skulle säkert ha givit god avkastning.

Då statsverkspropositionen lades fram visade det sig emellertid att anslaget ökats med endast 2 milj. kr. till 33,6 milj. kr. Och detta sker just när viktiga reformer både inom högstadiet och den gymnasiala skolan skall genomföras.

Särskilda fortbildningsinsatser behövs för att utbilda lärare i de nya ämnen teknik och ekonomi på högstadiet. Utbildningsministern deklarerar att den fortbildningen skall ske i kursverksamhet på ferietid.

Fortbildning som är betingad av reformer arbetsgivaren genomför bör i första hand utföras på tjänstetid. Det finns ingen anledning till att lärarna skall behandlas sämre än andra grupper i allmän tjänst. De skall inte behöva offra en stor del av sin fritid för att hänga med i reformtakten. Fortbildningen ger under sådana förhållanden sämre resultat och lärarna får inte tillfälle att hämta nya krafter för fortsatt tjänstgöring.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag,

att skolöverstyrelsen får i uppdrag att utarbeta en långsiktig plan för den mångsidiga och kontinuerliga fortbildning av lärarkåren som reformarbetet inom skolan ger anledning till.

Stockholm den 28 januari 1970

Olle Westberg (fp)
i Ljusdal

Nr 732

Av herr **Zachrisson** och fru **Gradin**, om ökad manlig rekrytering till vårdsyrken.

(Lika lydande med motion nr 629 i Första kammaren)

Rekryteringen till vårdsyrkesutbildningen kännetecknas på nästan alla avsnitt av en mycket ensidig könsfördelning. Enligt av riksdagens upplysnings-tjänst förmedlad statistik var fördelningen på kvinnor och män följande: